

Columbia

Tidning för Columbia-konferensen.

Årg. III.

ROCK ISLAND, ILL., och Moscow, Idaho, den 15 NOVEMBER 1902.

No. 11.

Advent.

Se, jag står för dörren och klappar.
Jag klappar på vid heliga advent,
framför din dörr jag står.
Ack, salig den sin herdes stämma
känt

och strax att öppna går!
Med honom skall jag nattvard fira,
för honom lifsens träd skall spira
och hela himlen öppen stå.
Jag klappar på.

Jag klappar på; om en gång blott
du får
mitt trogna anlet se,
min förnekrona, mina djupa sår,
jag skall ej fåfängt be.
Ack, sökande det vilsna fåret,
jag länge följde dig i spåret.
Till dig jag kommer denna dag också
och klappar på.

Jag klappar på; så skön är vinterns
kväll,
en helig tystnad rå;
se, jorden slumrar, och på himlens
pell
den klara stjärnan står.
I sådan helig skymningstimma
du bättre kan min röst förnimma;
o, minns hvad Nikodemus gjorde då!
Jag klappar på.

Jag klappar på; blott lycka bringar
jag,
blott fröjd går ut från mig;
Marias frid, Sakei glädjedag
beskär jag också åt dig.
Som för de trogna tolf i natten
jag trädde fram på insjöns vatten,
så vill jag också dig tillmötes gå.
Jag klappar på.

Jag klappar på; din brudgum själf
det är.
Hur har du prydt ditt bo?
Männ' friska blommor dofta mot
mig där?
Säg, brinner än din tro?
Männ' åt min ankomst du dig gläd-
der?
Säg, är du klädd i bröllopskläder?
Är du beredd som brud för mig att
stå?
Jag klappar på.

Jag klappar på; säg ej: "det vinden
är,
som far bland torra löf."
Det är din Erilsare, som kommer
här;
o, ställ dig icke döf!
Nu kommer jag med stilla susning,

PASTOR P. A. MATTSON.

men kanske snart i stormens brus-
ning.
O, låt ej otrons kalla ande rå!
Jag klappar på.

Jag klappar på; ännu som gäst jag
far
och kommer själf till dig;
en gång du här ej någon boning har,
då kommer du till mig:
Var jag dig kär, du blir den dagen
i fridens salar emottagen.
Den mig försköt, får utanföre stå.
Jag klappar på.
KARL GEROK.

**Stora äro Herrens verk, värda
att begrunda af alla som hafva
sin lust i dem.**
Ps. 111: 2.

Tjugu år sedan förliden 11 juli,
hade en af vår synods vördade ban-
brytare, den här välkände och högt
aktade pastor P. Carlson, samlat en
liten skara af vårt folk till guds-
tjänst i herr Gust Sahlströms hem i
New Tacoma, för hvilken han pre-
dikade öfver Matt. 16: 16: "Och
Simon Peter svarade och sade: Du
är Kristus, den lefvande Gudens

Son" — visande huru aposteln Petrus i alla lärjungarnes namn uttalar denna härliga bekännelse, att Kristus är Guds Son, hvilken bekännelse han lade i munnen på alla Guds barn så väl som hela Kristi kyrka i alla tider intill världens ände, och att ingen annan grund kan läggas än den, som lagder är, hvilken är Jesus Kristus. Och då Guds församling hvilar på en sådan fast grund, att icke alla satans makter kunna vara henne öfvermäktiga, huru tryggt då för fattige syndare att sluta sig till den samma och göra sig ett kyrkligt hem där ordet och sakramenten äro, såväl som evangelii muntliga predikan till varning för oomvända samt till tröst och hugsvalelse för alla fattiga syndare o. s. v. Efter predikans slut tillfrågades de församlade, om de önskade, att en församling skulle stiftas, och följande personer samtyckte därtill.

Hans Anderson.
August Johnson med hustru
Gust Sahlström med hustru.
Mårten Ruth med hustru.

PASTOR G. A. ANDERSON.

PASTOR P. CARLSON.

Johan Peters Olson.
O. W. Peterson med hustru.
F. Kildahl med hustru.
L. E. Brodin med hustru.
Jacob Jacobson.
C. J. Berg, in alles 16 personer.

Sedan tillkännagaf pastor Carlson att ett land kompani i New Tacoma W. T. skänkt två lotter för kyrktomt för en sv. ev. luth. kyrka, nämligen i block 1111, lotterna 7-8, Tacoma ave., mellan 11 och 12 gatan. Sedan utlystes ett församlingsorganisationsmöte till den 17 okt. 1882. Vid detta möte, som hölls i familjen August Johnsons hem, hade både svenskar och norskar sammankommit. Mötet öppnades med en kort betraktelse öfver den 122 psalmen, som börjar: Jag gläds, då man säger till mig: Låtom oss gå till Herrens hus! Därpå skred man till verket och organiserade i Jesu namn vår sv. ev. luth. församling. F. Kildahl, Gust Sahlström och August Johnson voro församlingens första diakoner. L. E. Broden, Märten Ruth och O. W. Nelson, församlingens förste trustees.

Församlingen antog Augustana-synodens förslag till församlingskonstitution såsom sin.

Med anledning af norskarues anslutning till församlingen fattades följande beslut: Att i händelse ett större antal norskar komma att bosätta sig i denna stad, och en norsk ev. luth. menighet då blifver stiftad,

och om då de af norskarne, som tillhöra den svenska menigheten, skulle vilja utgå och förena sig med den norska menigheten, så böra de då på ett broderligt sätt få gå i frid, men på samma gång förbinder sig den svenska menigheten, att då den norska luth. menigheten byggt sig en kyrka, återbetala hvad de utträdande norska medlemmarna hafva subskriberat till den svenska kyrkans uppbyggande, dock utan ränta.

Några flera läto anteckna sina namn såsom medlemmar:

Bengt Johnson med hustru,
Peter Peterson med hustru,
John Sanberg med hustru,
Olof Olson med hustru,
Andrew Olson med hustru,

in alles 22 medlemmar vid organisationsmötet. Om svårigheter med landkompaniet öfver de skänkta lotterna, berättar pastor Carlson i sitt bref till församlingen, som redan upplästs.

Dagen efter af pastor Carlson omnämnda svårighet med landkompaniet hölls gudstjänst, och efter gudstjänstens slut upptogs en subskription, som uppgick till \$95. Detta inträffade den 2 mars 1883.

Följande dag hölls stämma, hvarvid beslöts att bygga en "frame" kyrka. Kyrkobygget bortkontrakterades till K. N. Peterson att uppföra en kyrka, 28x40 fot höga sidoväggar, 17 fot hög under takåsen invändigt, med 3 fönster på hvardera sidan och ett ofvan dörren.

Kostnadsförslaget lydde på \$684, hvilket antogs med villkor, att kyrkan skulle vara färdig den 1 juli 1883. Församlingen inkorporerades den 4 augusti 1883 af L. E. Brodin, A. Olson och M. Ruth. Den 13 maj 1884 bragtes församlingen den glada nyheten genom pastor Carlson att teol. stud. G. A. Anderson af Augustana-synodens missionsstyrelse kallats att efter erhållen ordination vid instundande synodalmöte blifva pastor för församlingen och kringliggande platser. Med anledning häraf insände församlingen en tacksamhetsresolution till synodens missionsstyrelse och lofvade bidraga med \$200 till pastor Andersons lön. Hvad som ägt rum sedan dess till den 5 nov. 1885 uti församlingssverksamheten, omförmäler icke något protokoll. Men vi kunna förstå af följande protokoll, att svenskar beständigt inflyttade till Tacoma och att församlingen rönt motsvarande uppmuntran. Egendomarna stego i värde med hänförande fart. Under året 1888 dref man ifrigt på att sälja kyrkoegendomen, för hvilken nu begärdes \$8,000. Församlingen nödgades dock erlägga \$900, värdet på lotten vid dess bortskänkande, för att erhålla fastighetsbref därpå. Man valde ock en kyrkobyggnadskommitté bestående af J. Turner, P. Israelson, G. Pahrson, A. Olson och P. O. Brown, till hvilka lades pastor G. A. Anderson

PASTOR C. E. FRISK.

och N. A. Klasell vid stämman 1889. Församlingen var fast begifven på att afyttra sin egendom och köpa fyra lotter på hörnet af 12:te och G.-gatorna. Upprepade försök gjordes att om möjligt komma i besittning af de lotterna, som betingade ett ganska högt pris och stegrades nästan dagligen, till dess församlingen icke kunde få dem för det erbjudna priset af \$5,500. Så länge det ringaste hopp fanns att köpa dessa lotter, frågade man icke vidare efter de nu ägda lotterna, hvilka församlingen beslöt att köpa vid en stämma den 18 december 1888. Den första pastoralrapport, som införts i församlingens protokoll, är daterad den 2 januari 1889 och har till öfverskrift: "Frukta dig icke, du klene jord, ty eder Faders goda vilja är så, att han vill gifva eder riket." Församlingen hade då en särskild blomstringstid, och "en sakta Andens susning har förnummits och vederkvickt allas vår ande", säger rapporten. Hjärtlig sympati och innerlig förbön hade allt rikligare kommit pastorn till del från församlingen. I utvärtes måtto hade församlingen storligen förkofrats. Vid stämman förklarade sig ock församlingen själfständig med afseende på aflömandet af sin pastor samt beslöt att inlämna en tacksamhetsresolution till vederbörande i synoden för dittills erhållen hjälp. Äfvenså beslöts att bygga

detta hus, uti hvilket vi nu äro församlade. Denna tid var säkerligen mycket arbetsam och bekymmersam för kyrkobyggets skull. Redan i augusti 1889 nödgades församlingen på grund af pastor Andersons nedbrutna hälsa och af åstundan att få behålla honom längre bevilja honom tvenne månaders tjänstledighet att sköta sin hälsa. Under hans bortovaro skötte brodern, studerande Josef Anderson, församlingen. Söndagen den 27 oktober 1889 invigdes denna kyrka af konferensens ordförande, pastor J. Telleen. Pastorerna P. Carlson och J. W. Skans inbjödos ock att närvara och deltaga i högtiderna samt stadens amerikanska pastorer. Med afseende på inflyttningen i den nya kyrkan säges i pastoralrapporten: "Hafva vi näst Gud att tacka dem, som förskaffat oss den gamla egendomen, och alla dem, som bidragit till den nya." Antagligen hyste man den tanken, att en större eller förstora kyrka i framtiden skulle krävas. Från denna tiden börja rapporterna blifva tämligen enstämmiga uti beskrifningen på församlingsverkamhetens tillstånd. Ljus- och skuggidor hålla hvarandra sällskap under årens lopp. Uppmuntrende rapporter om många medlemmars flitiga och vördnadsfulla bruk af nådemedlen; om söndagsskolans framsteg, troheten där bland lärare och lärjungar. Arbetsamhet, offer-

villighet, intresse i verksamheten för församlingen i ungdoms- och Tabita-föreningarna. Ett Andens mera stilla verk hos en del församlingsmedlemmar. Församlingen tillväxte i yttre måtto. Glädje öfver att få tjäna landsmännen i pastorala ärenden och att hafva ett andligt hem dit vårt folk kunna inbjudas o. s. v. Klagan öfver att framgången icke varit så stor, som den bort i yttre och inre måtto, medlemmars försumlighet, liknöjdhet, nitblifvande från gudstjänsterna och den hel. nattvardens åtnjutande. Uteslutning ur församlingen på grund af ihållande liknöjdhet och uppsätligt upphörande att bidraga till församlingens underhåll; att somliga ej heller uttogo sina betyg eller läto höra från sig vid afflyttning från församlingen. Klagan öfver att så få af i staden boende landsmän försummade att förena sig med församlingen, ändock många af dem tillfälligt bevisade gudstjänsterna och somliga tillhörde ungdomsföreningen. Ut 1890 års protokoll säges det att det tyckes, som om Herren nu, mer än någonsin förr öppnat oss en stor och kraftig dörr. Landsmännen i staden räknas i tusental o. s. v. Ur byggnadskonmittenens protokoll hämtas följande upplysningar: att ritningarna för den blifvande kyrkan i åtskilligt måst ändras, lotterna utjämnas, grundvalen läggas, hörnstenen fått plats i sydvästra hörnet af grundvalen och att den skulle innehålla 1 bibel, 1 psalmbok, 1 hemlandssångbok, församlingens historia, 1 ex. af församlingens konstitution, 1 ex. af synodens protokoll, 1 ex. af konferensens protokoll, 1 ex. af tidningarna *Augustana* och *Missionären*, *Hemlandet*, *Hemvännen*, *Tacoma Ledger* och *Tacoma News*, att den skulle läggas söndagen den 10 mars kl. 3 på e. m. Att pastor Anderson var ordförande, J. Turner kassör och P. A. Israelson sekreterare; att kyrkan bortkontrakteras till Dennis Herrigan för 8,000 dollars; att mr P. A. Israelson har nppsikt öfver kyrkobygget och riktar arkitektens uppmärksamhet på dåligt arbete, om sådant gjordes. Pastor Anderson och J. Turner kommitterades att upptaga subscription för den nya kyrkan. Hrr Nordström, P. Johnson och Olof Blom upptogos till rådgifvande medlemmar af kommittéen.

I rapporten till församlingen tillerkännes pastor Anderson och J.

Turner vitsordet att ej hafva sparat tid eller krafter i arbetet. Penningbekymret hade vägt tungt på kommittéen och särskildt på kassören. Äfvenså meddelas att församlingen blifvit ständ af kontraktör Herrigans fordringsägare för obetaladt material för kyrkan. Pastor Andersons hälsa hade blifvit vacklande genom det hårda arbetet, så att han måste ännu en gång söka repa krafter och hälsa genom hvila, som beviljades honom 1890. Herr Håkan Lundgren betjänade församlingen under tiden med ordets predikan. Särskilda ansträngningar gjordes äfven att utplåna kyrkoskulden. Pastoralrapporten för 1891 berättar, att omkring 200 personer besökte söndags förmiddagsgudstjänsterna och ett lika stort antal veckogudstjänsterna, men antalet gudstjänstfirande på söndagskvällarna öfversteg 400.

Sedan den tiden har åhörareskaran ej förökats utan hellre förminskats. Vid de hårda tidernas inträdande utflyttade folket från staden, hvilket ock innebar en förminskning och hämmande i yttre måtto af församlingens tillväxt. Den gamla kyrkoboken angifver, att 262 medlemmar varit där inskrifna, af hvilka 190 voro kommunikanter. Pastor Anderson kände sig manad att resignera från församlingen för sin klena hälsas skull och gjorde så 1892; men förmåddes att kvarstå; dock gällde detta endast till början af 1893, då han å nyo afsade sig pastorsämbetet i församlingen, fast öfvertygad om, att han därmed gjorde Guds vilja. Efter pastor Andersons resignation var det församlingens omsorg att få pastor. Teologie studerande C. O. Johnson kallades att betjäna församlingen under sommaren 1893, hvilken kallelse han ock antog. Under denna tid inträffade biskop von Schéeles minnesvärda besök i församlingen. Herrar P. J. Johnson, J. Turner och C. J. Lindquist tjänade såsom motagnings- och programkommitté. Förgäfvess fick församlingen kalla pastor upprepade gånger, till dess teologie studerande P. A. Mattson kallades, och antog kallelsen. Teologie studerande George R. Peterson betjänade församlingen i början af året 1894, till dess pastor Mattson anlände efter erhållen ordination samma år. Under pastor Mattsons tid, (hans tjänstetid i församlingen blef fem år, således 4 år kortare än

pastor Andersons) ägnade sig pastor och församling med all kraft åt afluftande af den tryckande kyrkoskulden. Fastän detta var under den ekonomiskt hårda tiden och pastor Mattsons hälsa var klen, så att han måste hvila upp för att återhämta hälsa och krafter, gick det dock framåt med skuldbördans borttagande. Den var \$3,733 under 1895. Att det lyckades afskudda skuldbördan under sådana tider och förhållanden, vittnar om allvarliga ansträngningar, dem Herren krönt med seger. Församlingskonstitutionen blef ock under samma tid strängare tillämpad, hvarigenom åtskilliga kommo att afskilja sig från församlingen, som annars varit med. Kateket J. A. Levin betjänade församlingen under det året, pastor Mattson hade tjänstledighet.

Församlingen, som icke ville antaga pastor Mattsons resignation 1896, gaf honom i stället ofvannämnda fritid. Församlingen försökte äfven att införa, först en, sedan tvenne engelska gudstjänster i månaden, men omsider kom hon att ändra beslutet härom och återgick till sitt forna bruk. Åtskilliga reparationer och förbättringar gjordes utomkring kyrkan. Pastor Mattson resignerade under samma år och afreste till sin nuvarande församling i Minneapolis. Sedan följde en vakanstid, till dess undertecknad antog kallelsen i början af nov. 1900. Pastor L. O. Lindh förestod församlingen under denna vakanstid. Församlingen har ock upprättat och underhållit söndagsskola i South Tacoma, och en tid i O. T.

Mycket mer vore att förtälja om församlingens epokgörande verksamhet, men det anförda torde vara nog att gifva en liten öfverblick öfver densamma. Men det, som predikar lika högt om icke högre än denna yttre synbara frukten af församlingens sträfvan, är det som utgör uppbyggandet af medmänniskor såsom lefvande stenar i Guds Andes tempel. En ständig omsorg om själars frälsning och församlingens fromma utmärker alla företag och genomlöper alla rapporterna. Hvem kan beskrifva det sköna och storslagna arbete, som utförts i det fördolda, i lifvet i Gud? Allt vittnar om, att de allra bästa och ädlaste bevekelsegrunder talat och handlat i det allmännas och de enskildas sanna intresse. Ständigt hafva väktarne på Sions murar aktat på tillståndet och

farorna så väl inom som utom Herrrens klena hjord och ropat till de sina än varning än tröst. Under församlingens 20-åriga existens hafva 920 varit inskrifna i församlingen, som vid sista stämman bestod af 350 medlemmar. Denna förmiskning af i kyrkoböckerna inskrifna, vittnar om att det storligen varit ett flyttande folkelement, utaf hvilket församlingen bestått. Stora penningesummor hafva ock förvaltats under tiden, ja, öfver \$50,000. Ett skönt vittnesbörd om offervillighet. Därtill läggas ock de ädla sträfvanden och ägnandet af kropps- och själsförmögenheter, tid och allt i Herrrens, församlingens och nästans tjänst, hvilket allt står tecknad i Guds bok och en dag skall kungöras den trogne tjänaren till evig heder inför Jesu Kristi Fader, hans änglar och hela Guds skapelse. Honom vare ära i församlingen i evigheters evighet.

Frid öfver Guds Sion! Amen.

Minneapolis, Minn., den 13 okt. 1902.

Till mr G. Lindberg, programkommittéens sekreterare.

Guds frid!

För den vänliga inbjudning, som Ni mig å kommittéens vägnar sändt, och som jag haft nöjet att få mottaga, beder jag härmed få uttrycka min hjärtligaste tacksamhet. Med glädje hade jag ock antagit Eder inbjudning att närvara vid församlingens 20-årsfest m. m., därest det varit mig möjligt att komma ifrån mitt arbete; men som det nu ej kan ske, vill jag på så sätt frambära församlingen min hälsning med många hjärtliga lyckönskningar på dess stora festdag. Ehuru frånvarande vill jag dock i anden vara närvarande och glädja mig med eder, då I ären samlade för att resa en minnessten i församlingens historia.

Att med en dylik festlighet förerna reformations- och Gustaf Adolfsfest är skönt, ty de bilda en utmärkt treklång, som kan hafva sina välsignelserika följder. Må Gud få kraftigt stärka vårt kära sv. luth. folk därute, så att sannningens fana må höjas allt mera och blifva en föreningspunkt, omkring hvilken frälsningssökande själar må samlas!

Tillåt mig lämna eder en minnesvers, som läses hos Es. 58: 11. "Herren skall leda dig beständigt och mätta din hunger i själva öknarna, och han skall göra dina ben starka,

och du skall blifva lik en vattnad trädgård och lik en vattukälla, hvars vatten icke tryter."

Mina innerligaste hälsningar till eder alla.

Med högaktning och tillgifvenhet
P. A. MATTSON.

Till första sv. luth. församlingen i Tacoma, Wash.

Nåd, barmhärtighet och frid!

Såsom undertecknad har i senare dagarna erhållit tvenne bref, ett från pastor Frisk och ett från Gustaf Lindberg med vänliga inbjudningar att såsom eder församlingsstiftare, om möjligt, närvara vid eder 20-årsfest, som är beslutad att börjas den 6:te i nästa månad —.

Då får jag allra först säga: att, så gärna jag ville det, så är det nog icke att hoppas, att jag kan komma till denna eder jubelfest, ty min tämligen höga ålder, i nästa dec. 80 år, och därmed åtföljande ålderdomssvagheter samt den kulna hösttiden lägga hinder i vägen för både längre och kortare resor. Dock, jag är med eder, och Gud vill säkert vara med eder.

Icke sällan står den kära verksamheten inom Columbia-konferensen i liflig erinran för mig, och eder kära församling utgör en del där-af, och det hela står ofta för mig i mina böner till Gud.

Ps. 77: 6.: "Jag tänker uppå den gamla tiden, på de förra år." Om jag vore ibland eder, skulle jag kunna tala om många saker från den första tiden, ty det såg icke så ljusst ut i Tacoma, nämligen i kyrklig väg, som det nu gör.

I november för 23 år sedan besökte jag Tacoma för första gången, och då kunde jag icke finna mer än en svensk familj, (har förglömt namnet) och den är för länge sedan försvunnen för vårt folk och troligt för kyrkan också. Jag talade Guds ord för dem och döpte deras enda barn, en liten flicka vid 5 år. Sedan fortsatte jag genom Seattle och till Skagit, ty det var resans mål, emedan där var redan då ett litet settlement.

Ungefär hvar 3:dje månad på mina resor till Seattle och Skagit, i mer än två års tid, besökte jag Tacoma på genomresan, men ännu inga flera svenskar. En gång sade den svenske mannen till mig, att jag skulle gå och tiggas en kyrktomt af landkompaniet, men jag svarade: "Hvad tjänar det till, här är ju inga

svenskar," men han svarade: "de komma nog," och det skedde så. Jag gick och fick löfte om en tomt, med villkor att vi skulle bygga en kyrka om ett år.

I början af 1882 kommo några svenskar, och den 17 oktober samma år stiftade jag en liten församling, men af tämligen tvetydigt element, och vet icke, om någon af de första medlemmarna ännu äro kvar i församlingen? Vid ett annat besök, troligen på våren 1883, möttes jag af den nyheten, att den nye agenten (svensk?) hade sagt, att församlingen kunde icke få tomten, som den föregående agenten hade lofvat. Jag gick genast till kontoret, ty jag ville hafva "deed" på tomten, och fick till svar: "I kunnen icke få den, ty tomterna ha stigit i pris till \$1,000, men I skolen få en uppe i skogen."

Men som väl var, så hade jag och den omnämnde svenske mannen arbetat på tomten i flera dagar med att uppgräfvade de ofantligt stora och höga stubbarna, samt flera stora stoeckar, som lågo kors och tvärs på lotten. Allt detta brände vi upp i eld. När jag då berättade för agenten, att vi hade gjort "improvements" på tomten, så sade han: "I måsten hafva den". Man gaf oss stränga villkor, nämligen, att kyrkobygget skulle vara bortkontrakteradt inom två veckor och kyrkan färdig inom sex månader, och icke understiga \$600.

Om jag då vetat, att han var svensk, hade jag säkert gifvit honom en riktig lexa för hans stolta dumdryghet emot en nybildad, liten och svag svensk luthersk församling. Men förunderligt, dessa stränga villkoren endast framkallade mod och lust att arbeta, och allt gick efter omständigheterna så bra, som med skäl kunde väntas på den tiden, och efter ett års tid, redan 1884 fick församlingen egen pastor, nämligen G. A. Anderson.

Skulle redan hafva slutat, men ett par små tilldragelser vill jag nämna i förbigående. Den söndagen vår kyrka var så pass färdig, att vi kunde hafva gudstjänst i densamma för första gången, så var jag där på bestämd tid, men då efter en lång väntan ingen kom, blef jag bedröfvad, föll på knä i ett hörn och bad till Gud, men ännu var jag ensam med min Gud. Under tiden var det en amerikan, boende nära kyrkan och sannolikt en kyrkofiende, som ställ-

de sig ungefär 25 fot från kyrkan och höll, säkert omedvetet, sammanringning, ty under 10 minuter trummade han med all sin makt. En half timme efter den bestämda tiden samlades folket, och jag blef glad igen. "Herrens högra hand kan allting förvandla." Och huru det annars var, så är jag viss om, att den söndagen predikade jag med glad frimodighet. Efter några månader kom ett bref med bön och begäran, att jag måtte ofördröjligen komma, ty vår kyrkliga verksamhet hölle på att fördärfvas. Ah! ah! Hvad? Jo, en norsk äfventyrare, som seglade under den lutherska flaggan. Denne pratmakare hade predikat en tid i kyrkan, och folket var förtjust, och han skulle nu blifva deras präst, men endast några modiga kvinnor satte sig emot för att vänta åtminstone till pastor Carlson kom, sades det. Emellertid, jag kom, oro var öfverallt. Möte var utlyst, och efter han hade talat, så talade jag en stund, men låtsade om ingenting, utan pålyste möte till följande söndag, som vanligt. Snart fick jag några, som hjälpte mig att arbeta i kyrkan, och om ett par veckor hade vi bänkar, predikstol och altare i kyrkan, och följande söndag intogs 12 eller 14 personer i församlingen: och därmed var hela rörelsen både död och begrafven, och stod aldrig upp mera, och äfventyraren fick aldrig predika i kyrkan mer.

Många olika saker förekommo de första fyra åren af både glädjande och sorglig beskaffenhet. Men "de gamla tider och de förra år", äro nu för mig såsom en dröm.

Till sist, kära församling, med lärare och verksamhet, samt inberäkadt de festligheter, som nu stunda, rörande dess tjugonåriga tillvaro, tillönskas af hjärtat, under innerliga böner om Guds rika nåd och välsignelse, både yttre och inre tillväxt, så att många själar blifva födda och fostrade, ja, bevarade för himmelen, så mötas vi en gång där hemma. Amen.

Diakonissanstalten, Omaha, Neb., den 20 okt. 1902.

P. CARLSON.

Låtom oss upphöra att se framåt i tiden och i stället lära oss att skåda uppåt. När jag ej mer förmår se ut, öppnar han dock en port för mig, men icke genast. Människan måste ofta famla, göra misstag, förbida, tills dagen inbryter.

B. v. B.

Columbia

officielt organ för Columbia-konferensen, utgives den 15 i hvarje månad af Lutheran Augustana Book Concern, Rock Island, Ill.

Redaktör: Pastor N. J. W. NELSON.

Prenumerationspris:

För helt år i förskott ..... 50 cents
" " " till Sverige ..... 65 "

Observera!

Å den å tidningen eller omslaget fastklustrade adresslappen angifves, till hvilken tid tidningen är betald. Om detta datum är lika med eller äldre än det å löpande nummer, så betyder det, att prenumerationsstilen är utlupen, och att prenumerationen bör förnyas.

Då enskild prenumerant insänder sin afgift, erhåller han ej skriftligt kvitto, utan datot å adresslappen framflyttas.

Vi bedja, att man benäget underrättar oss, om tidningen icke kommer regelbundet, och om möjliga misstag och oegentligheter.

Entry as second class matter at the Rock Island, Ill. P. O. applied for.

Konferensens ämbetsmän.

Pastor M. L. LARSON, ordf., 911 Stewart Street Seattle, Wash.

Pastor G. A. ANDERSON, vice ordf., 1905 Mallon Ave., Spokane, Wash.

Pastor B. S. NYSTRÖM, sek., R. F. D. No. 1, Mt Vernon, Wash.

Herr GUSTAF LINDBERG, skattmästare, 1932 Pacific Ave., Tacoma, Wash.

Kyrkliga nyheter.

Portland, Oregon. På allhelgonadag hade Immanuels-församlingen glädjen att mottaga 13 nya medlemmar, af hvilka 9 voro kommunikanter.

* * *

Seattle, Wash. Under oktober månad inträdde tre par af församlingens ungdom i det heliga äktenskapet: den 4 mr August Johnson och miss Ellen Erickson; den 18 mr John Olson och miss Elna Nelson; den 25 mr Aron Emil Johnson och miss Wilhelmina Magnuson. De två sistnämnda brudarnas herrskap gjorde bröllop åt dem. Må Guds rika nåd, frid och välsignelse komma dem alla till del.

Våra gudstjänster äro tatrikt besökta, och Herren låter oss få erfara, att han är ibland oss. Lofvadt vare hans heliga namn!

* * *

Stud. C. E. Holt har med nej besvarat församlingens i La Conner kallelse att förestå densamma under dess vakanstid.

* * *

Troy, Idaho. Nattvardsgång firades i vår församling härstädes söndagen den 12 okt. Vid det tillfället inlystes i församlingens gemenskap 15 nya medlemmar, af hvilka 5 voro kommunikanter. Bland dessa räknades ock en af synodens vördade fäder, pastor P. Beckman, och

hans maka. Kollekt på \$4.30 upptogs till förmån för diakonissanstalten i Omaha. För söndagsskolverksamheten i Utah upptog vår söndagsskola den 26 okt. en kollekt på \$3.75.

* * *

Vår kyrka, hvilken förliden sommar flyttades från sitt obekväma läge ned på de af hr O. A. Johnson skänkta tomterna vid stadens hufvudgata, har nu blifvit fullständigt renoverad både utan och innan: utvändigt målad och invändigt målad och tapetserad. Dessutom ha ny predikstol och altarring blifvit insatta. Predikstolen är donerad af hrr Olson & Johnson. Förlidet års konfirmationsklass har skänkt matta för gången. Kvinnoföreningen har bekostat målningen och tapetseringen invändigt med \$75. Totalkostnaden belöper sig till omkring \$300. Men så är också kyrkan nu långt mera inbjudande, än den var förrt.

När det företagna reparationsarbetet var nära fullbordadt, kommo ett par medlemmar att tänka på önskvärdheten af en ringklockas uppsättande i tornet och satte genast i gång subskription för det ändamålet. Alla voro gynnsamt stämda, och den erforderliga summan var snart tecknad. Klocka beställdes och är nu ankommen. Hon väger med tillbehör ungefär 1,000 pounds. Hon skall med första uppsättas å vederbörligt ställe. Invigningshögtid är bestämd att hållas kl. 3 e. m. söndagen den 7 dec., till hvilken högtid vi hafva inbjudit pastor G. A. Anderson.

* * *

Moscow, Idaho. Söndagen den 19 okt. upptog vår söndagsskola kollekt på \$1.70 för söndagsskolors upprättande i Utah. Samma dag upptog församlingen kollekt för diakonissanstalten i Omaha. Den innehöll \$3.26.

Vår församling har nyligen minkats med två familjer på tillsammans 15 medlemmar (7 kom.), af hvilka en flyttade till södra Idaho och den andra till Dakota. Hr C. J. Larson och hustru hafva rest till Minnesota för ett halft års tid. Välkomna igen!

Den allmänt omtyckte, begåfvade och skicklige unge mannen hr Axel P. Ramstedt, medlem af vår församling, blef vid det nyligen hållna valet korad till "Clerk of Court and ex officio Auditor and Recorder" i

vårt county för en fyra års termin med en röstöfvervikt af nära 700. Vi gratulera! Den närvarande innehafvaren af sagda ämbete är vår församlingsmedlem hr Oscar Larson, hvilken med sällspord skicklighet förvaltats detsamma.

Denna församling har i det flydda förskonats från sektmakares intring. Men nu hafva några affällingar från den lutherska beaknelsen bosatt sig i dessa trakter och en närboende predikant har påbörjat verksamhet här i staden. Vilja de behålla allmän aktning, så må de afhålla sig från proselytmakeri. Men det vore väl orimligt att ens våga hoppas något sådant! Vi ha t. o. m. inbjudits att besöka deras möten!

Den olika lönen.

Och de skola gå därutur, de, som hafva gjort det goda, till lifvets uppståndelse och de, som hafva gjort det onda, till domens uppståndelse. Joh. 5: 29.

Dessa Jesu ord beskrifva för oss själfva summan af den yttersta dagens stora och underbara tilldragelser. Ty för oss människor är det ju af liten betydelse hvad då skall blifva af den öfriga skapelsen. Det viktiga är, eller borde åtminstone vara: hvad skall det blifva af oss, af mig? Jesus visar oss här möjligheterna. De äro blott två. Årtingen blir det för den enskilde en uppståndelse till lifvet, det saliga evighetslifvet hos Gud; eller ock en uppståndelse till domen, evig fördömmelse eller bortkastelse från Guds ansikte. Å den ena sidan utsäglig frid, fröjd och härlighet i himmelen; å den andra lika utsäglig pina och kval i helvetet. Sådant säger ock Jesus i Matt. 25: "Kommen, I min Faders välsignade, och tagen i besittning det rike, som eder är tillredt från världens grundläggning. . . Gån bort ifrån mig, I förbannade, till den eviga elden, som är tillredd åt djäfvulen och hans änglar."

I sanning, här är en betydlig olikhet. Men hvarpå beror denna? Är där manne någon godtycklighet hos Gud? Ingalunda. Vår Frälsare talar om dem, "som hafva gjort det goda", och om dem, "som hafva gjort det onda." Människans evighetstillstånd bestämmes af hennes förhållande här i tiden. Ty görandet af det goda eller onda är något,

som sker i detta lifvet. Och måttstocken är icke gärningarnas beskaffenhet i och för sig själfva, utan utöfvarens hjärteförhållande till Herren. Det är en god gärning, som i tron på Herren göres för hans skull med kärlekens lydnad. Däremot är den en ond gärning, som icke flyter ur denna källa; ty "allt det som icke går af tron är synd." Vi behöfva lära oss att se på dessa stycken från Guds ords synpunkt och icke från förnuftets.

Vi må tacka Herren, som gifvit oss sitt ord, genom hvilket han uppenbarar för oss redan här i tiden den stora dagens händelser. Saligheten, som är beredd åt dem, som i tron omfatta Frälsaren, har han rikligen förkunnat i detta ord. Därmed vill han beveka oss att komma till honom. Och visserligen är det hjärta hårdt, som kan motstå de ljufviga inbjudningarna till delaktighet i frälsningens salighetsskatter. Huru har du förhållit dig emot dessa inbjudningar af din Frälsare? Herrens tal om att framgå "till domens uppståndelse" är ett den kärleksfulle Frälsarens kraftiga varnings- och väckelseord. Han, som icke vill någon syndares död, säger honom hvad syndens lön skall blifva, på det han må besinna sig, medan tid är. Här kan ännu allt ändras, men där sker ingen ändring mer. Salig den, som hör Guds ord och gör därefter!

Märk, käre läsare, att det gäller ett val mellan blott dessa två: "lifvets uppståndelse" och "domens uppståndelse". Detta kyrkoår är strax slut, och snart torde ditt lif vara slut. Huru viktigt att väl använda de korta återstående minuterna! För den, som aktar härpå, blir det idel fröjd, då

"jord och haf och himlar bäfva
och Herrens änglar nedersväfva:
han kommer, Människones Son.
Djupen öppnas, bergen falla,
och Adams barn församlas alla
med hopp och fruktan kring hans
tron.
Här blifver fröjd och gråt,
han skall dem skilja åt
som en herde:
de trogna då sin krona få,
men bort de onda måste gå."

Människosonens tecken.

Matt. 12: 38—40.

Då Gud gifver ett tecken, så finnas alltid hans gudomliga vishet, makt och kärlek bakom detta såsom den verkande orsaken. Så är sär-

skildt förhållandet med detta, Människosonens tecken. Väl var det ogudaktiga, otrogna judar, som både om tecken och som gifvo anledning till Jesu ord om detta, som på samma gång var Jonas-tecknet och Jesu tecken. Men Jesus lofvade detta icke blott för de otrogna judarne, som då lefde, utan för hela nationen och för *hela mänskligheten*. Världens frälsning, Guds visa och nådefulla regering inom människovärlden och Guds folks oförgängliga hopp stå uti det skönaste samband med Människosonens tecken.

Jonas måste kastas i hafvet och prisgifvas åt döden uti det genom Guds vrede stormande, oroliga vattnet, för att folket på skeppet skulle skonas. Jesus måste utgifvas under lagen, Guds vrede, dom och död, på det att den fallna mänskligheten skulle räddas ifrån evig vrede, död och dom. Jonas uppstod ur hafvet genom ett Guds under och blef den rätte predikanten för nineviterna. Jesus uppstod ur jordens sköte genom ett ändå större under och i hans namn predikas evangelium för hela skapelsen. Jesu uppståndelse ifrån de döda var det stora under, som utgjorde hufvudtanken uti apostlarnes predikan inför judar och hedningar.

En förunderlig kraft låg uti denna predikan, och denna kraft är ej mindre i dag efter tusenårig predikan om Människosonens tecken. Tecknet står där ännu. Det står hvar helst Kristi evangelium predikas. Missionärerna uppresas det på den ort, där hedendomens mörker och dödsskugga under många årtusenden betäckt folken, och mörkret skingras, afgudarna störtas och människorna uppstå till andligt lif. Ursprungligen var det Försonarens uppståndelse efter utståndet lidande och död. Men nu åstadkommer det hos den enskilde personen, som i tron omfattar Jesus, att han, genom Lammets blod renad från alla sina synder, uppstår försonad med Gud och i innerlig lifs- och kärleks-gemenskap med honom. Människosonens tecken har tillämpats på honom, och han har blifvit af Gud tecknad.

Ännu är detta tecken hufvudinnehållet af all kristlig predikan. Den predikan, som icke innehåller detta, är värdelös och fruktlös. Ty, blott i detta tecken sognar Guds folk. All sann historia visar hvad detta ut-

rättat för de enskilda personerna, som trott, och för de nationer, som ställt sig under Jesu spira, och som intagit hans tecken uti sin fana eller uti sin nationella bekännelse.

Jesus uppstod med en förvandlad, förklarad lekamen. Vid samma tillfälle uppstodo många af de heliga, tillhörande tiderna före Kristi mandom, och som sofvit den lekamliga dödens sömn. Det var en kroppens uppståndelse af endast rättfärdiga. Den andliga uppståndelsen är alltid den första, men den lekamliga hörer äfven till frukterna af Kristi försoning och är en absolut nödvändig följd af den förra. Denna de heligas uppståndelse vid samma tillfälle som Jesus hör till det stora tecknet, som Människosonen har lofvat världen. Guds folk bör därför icke tanklöst läsa om denna de trognas första uppståndelse, ty stora lärdomar ligga fördolda under denna omständighet, som skriften visst icke utan afsikt har framhållit.

Skriften säger uttryckligen, att de i Kristo afsomnade skola uppstå först. 1 Tess. 4: 16. Den säger också, att tusen år före den allmänna uppståndelsen skall förekomma en uppståndelse af endast "saliga och heliga". Uppb. 20: 4—6. Ut i Guds rikes historia måste finnas en den första uppståndelsens epok eller tidohvarf. Skola vi rätt förstå Guds ords profetior, då måste vi först söka reda på deras nyckel, och denna är Guds rikes olika epoker. En dylik afslutades med syndafloedens vatten, som fördränkte den värld, som kommit till stånd ur vatten. Det var vattens epok. Detta antydes uti 2 Petr. 3: 5, 6. Folkets epok börjades med Babelstornets byggande och med förbistringen, folkvandringen, emigrationen och världskriget. Den afslutas med Herrens nedstigande för att döma folket, för att stilla krig och blodsutgjutelse på jorden. Man kunde undra öfver, att Uppenbarelseboken ägnar så mycken uppmärksamhet och beskrifning på Babel och dess dom och straff. Men detta blir helt naturligt en afslutning af folkets epok genom Människosonens nedstigande. Men inom folkets epok falla andra, som vi kunna kalla den första uppståndelsens, eller som Jesus har kallat "hedningarnes tider." Luk. 21: 24.

Enligt Guds ord skall det gamla Israel vandra under en förhärdelsens dom såsom nation, "till dess hedningarnes fallhet har ingått",

d. v. s. tills folkens epok är avslutad. Rom. 11: 25. Den första lekamliga uppståndelsen af de trogna skall då förekomma såsom ett avslutadt världshistoriskt faktum, likaväl som Jesu uppståndelse nu tillhör världshistorien. Först då har Människosönens tecken utfömdt den betydelse, som det haft för det gamla Israel. Då skall ock förhärdelsen brytas hos denna nation, och den skall se upp till den, som de stungit. Se Sak. 12: 9—10.

Detta blir en världsdöm öfver *nationerna, folken*, men icke ännu den *yttersta domen* eller *domen öfver individerna*. En den yttersta domens epok följer på folkens epok, på hedningarnes tider, eller den första uppståndelsens epok. Denna kallas i Uppb. 20 "de tusen åren". Först efter dessa inträffar den yttersta domen, eller *domen öfver individerna*, där "hvar och en" får sin dom. 2 Kor. 5: 10; Uppb. 20: 13.

Man må icke undra öfver, att några inom kristenheten tro sig göra Gud och människor en tjänst med att bekämpa Guds ords lära om Människosönens tecken och förneka den första uppståndelsen, nationernas dom, Kristi tillkommelses uppenbarelse och den yttersta domens epok. De göra detta emedan de äro okunniga och blinda just uti läran om Guds rikets epoker. Människosönens epok står för en af dessa. Påskmorgonen efter långfredagen angaf karaktären af den tidsperioden. Tiden har mer och mer blifvit inom Guds rike hvad dess början angaf. Men en härlig avslutning tillhör samma tid. De heligas uppståndelse skall af mänskligheten bevittnas såsom Människosönens tecken och såsom signalen till Kristi omedelbara uppenbarelse i himmelens skyar. Matt. 24: 30.

B. S. NYSTRÖM.

Ungdomen, väljandets tid.

Dav. ps. 1.

Ungdomstiden är i allmänhet en väljandets tid. Månet val göres då, och hur djupt kan det icke gripa in i den väljandes framtid. Davids första psalm ställer oss inför ett det mest allvarsfulla och afgörande val. Äfven det sträcker sina verkningar framåt, men icke blott i tiden utan in i evigheten.

Läs då denna psalm, du unge vän, och bed Gud om nåd att få göra det, och att befästa det, om det redan är gjort.

Välj, om du vill vandra i de ogudaktigas råd (v. 1), tänka deras tankar, fatta lifvet såsom de ogudaktiga fatta det, eller om du vill hafva din lust i Herrens lag (v. 2). Så börjar valet i hjärtats inre värld. Huru viktigt att vi äro vakna däröfver! Har du med din håg valt ogudaktigheten, en för Herren främmande värld, så skall du sedan få fängt söka öfverskylda ditt hjärtas inre affall genom att i det yttre behålla något af kristendomens form och sed. Du skall ändock mera öppet eller mera fördoldt drivas fram på de syndares väg, och du sitter en dag där de bespottare sitta. Men har du i din håg valt lifvet i Gud, så skall han fostra dig, så att hans ord får öfva sitt inflytande öfver hela ditt lif. Ja, välj hvilken väg du vill gå!

För att bestämma ditt val ställer vår psalm fram två uttrycksfulla bilder: trädet, planteradt vid vattnäckar, hvilket sin frukt bär i sinom tid, och hvars löf icke förvissna. Vill du välja att likna det? Huru godt att finna fotfäste! Har du förnummit den där underliga känslan af öfvergifvenhet och rotlöshet mitt i en stor, tom, fridlös värld? Det har du för visso känt djupare i samma mån, som du blickat ned i det mörka djupet af din naturs fördärf. Då blef det dig, som ville du stupa i en afgrund. Här bjudes dig rotfäste vid lefvande vattnäckar. Det är evangelii lefvande vatten, Jesus Kristus, som renar dig med sitt blod och förläter alla dina synder. Han vill vara ditt fäste och din kraft till att bära frukt i sinom tid, efter hand som du hinner växa till i nåden. Han vill genomströmma dig med sin lifssaft, att du icke förvissnar i världens torra öken, där vindarna blåsa, stundom med frestelsernas hetta, stundom med likgiltighetens och domningens isande kyla. — Sänk ditt hjärtas lifsrötter djupt ned i det lefvande vattnet.

Eller vill du likna den andra bilden: agnarna, hvilka vädret bortdrifver? Huru uttrycksfullt! Lätta lekbollar för alla vindkast, tomta, andelösa, utan en lefvande kärna, som kunde bära frukt i skördetid. Lifvet är fullt af gripande exempel på unga människor, som likna agnar. — Är du en af dem? — Där lefver, där växer intet för evigheten. "Därför skola de ogudaktiga icke bestå i domen, ej heller syndare i de rättfärdigas församling. Ty Herren

känner de rättfärdigas väg, men de ogudaktigas väg förgås."

Ja, ditt lif är en väg, antingen du vill det eller ej, och din väg har ett mål, olika, allt efter som du valde i ditt hjärta. Nu är väljandets tid. Välj den väg, som gör dig lycklig. Du skall det icke ångra, när du i tron kan säga: "Jag har gjort mitt val." D. U. T.

PROGRAM

vid jubel-, reformations- och Gustaf Adolfsfesten, hållen i första sv. luth. kyrkan i Tacoma, Wash., den 6, 7, 8 och 9 nov. 1902.

1882—1902.

"Halleluja! Lofsjungnen Gud i hans helgedom" Ps. 150.

DEN 6 NOV.

1. Orgel preludium, ... Theckla Anderson
2. Sång af församlingen, ... Sv. ps. 272
3. Bibelläsning och bön, ... pastor C. E. Frisk
4. Sång, ... församlingsskören
5. Högtidstal, ... pastor G. A. Anderson
6. Solo sång, ... Theckla Anderson
7. Tal, ... pastor B. S. Nyström
8. Sång, ... dankvartett
9. Sång, ... församlingsskören
10. Välsignelsen.

DEN 7 NOV.

1. Orgel-preludium af pastor Spreti till psalmen 124: 1—3, sjungen af församlingen.
2. Bibelläsning och bön, ... pastor B. S. Nyström
3. Solo sång, ... Emma T. Loe
4. Reformationstal, ... pastor M. L. Larson
5. Piano solo, ... Alice O. Thorson
6. Solo sång, ... Emma T. Loe
7. Afslutningspsalm, 124: 4.

DEN 8 NOV.

1. Sång, församlingen. Psalmen 378, med orgelpreludium af Sidor Johnson.
2. Sång, ... församlingsskören
3. Festtal, Gustaf II Adolf, ... dr J. R. Brown
4. Sång, ... blandad kvartett
5. Deklamation, ... Cecilia Collin
6. Zittersolo, ... Bertha Heinz
7. Piano solo, ... Hilma Johnson
8. Sång, ... församlingsskören
9. Sång af församlingen, ... Psalmen 500: 7
10. Välsignelsen.

DEN 9 NOV.

1. Skriftermål, högmässa o. nattvardsgång kl. 10 f. m. Solo-sång, Bessie Anderson.
  2. Barnens fest, kl. 3: e. m.
  3. Uppläsandet af hälsningsbref från pastorerna P. Carlson och P. A. Mattson, samt församlingens historik af församlingens pastor.
- Solo sång, ... fröken Bessie Anderson.

Sann lifsglädje.

“Åh, hvad lifvet ändå är skönt och värdt att lefva!” utropade Ada Wester, där hon vid sin äldre syster Brittias sida satt väl ombonad i den lilla eleganta släden, som, dragen af ett par eldiga hästar, hastigt ilade fram öfver den frusna insjöns snöbetäckta yta.

“Jag vet just inte det”, sade Britta i en till hälften melankolisk, till hälften trotsig ton, “jag för min del tycker inte, att lifvet är mycket värdt. Det kan vara under sådana nöjen som t. ex. detta, då man blir upplifvad för stunden, men se'n kommer lifsledan åter.”

Och Britta lutade sitt lilla fina hufvud trött tillbaka mot det mjuka ryggstödet. Ada såg litet undrande på sin syster. I hennes klara, blå ögon kom ett skälmskt uttryck, och hon började muntert sjunga:

“Jag är glad och ung,
ingen sorg är tung,
ty jag älska kan och sjunga.”

Hon kände sig så lycklig; hela lifvet låg ju framför henne solbelyst och härligt, och hon var så ung, endast 18 år! Skulle hon ej då vara glad? Och hur skönt var det icke att denna vackra vinterafton så snabbt föras fram öfver sjöns frusna böljor, förbi de små holmarna, så täcka i sin snöhvita skrud, och fram mot målet, den lilla staden Ö., dit de voro bjudna att fira en väninns födelsedag.

Britta såg nästan medlidsamt på den yngre systemen, som så kunde glädja sig åt lifvet. Det hade hon ju också kunnat en gång, men det var nu ganska länge sedan. Britta och Ada Wester voro de enda barnen till en rik brukspatron Wester i Vånga. Denne var änklings allt sedan den yngsta dotterns födelse, och många och vidsträckt affärer hade hindrat honom från att ägna sig åt sina barn, såsom han önskat. Hans hustru hade varit en fint bildad, talangfull kvinna med ädla och stora själsegenskaper, men liksom sin make utan tanke på “det allra viktigaste”.

Då de båda flickorna voro gamla nog därtill, skickades de upp till Stockholm för att där gå i skola. Under hela denna tid hade de varit inackorderade hos sin faster, en gammal snäll fröken, som skände bort dem och lät dem få sin egen vilja fram i allt.

I synnerhet var den glada, lifliga

Ada hennes favorit. Britta tog allt så tungt och allvarligt, hvarje liten motgång kostade henne de bittraste tårar, och så hade hon sådana underliga ögon och ett sådant eget forskande sätt att betrakta människor. Hon hade många gånger förskräckt den gamla fastern med sitt häftiga, lidelsefulla lynne. Äfven af skolkamraterna var Britta ansedd för att vara öfverspänd och excentrisk. Hon hade sådana svärmiska idéer om allt och råkade i sådant vredesmod, då kamraterna skämtade om sådant, som hon betraktade med djupaste vördnad. Lärarne däremot kunde aldrig nog berömma hennes flit och begåfning, som städse gjorde henne till den främsta i hennes klass.

Då Britta vid sjutton års ålder slutade skolan, var hon en vek, drömmande ung flicka med ärelystna framtidsdrömmar och en lefvande entusiasm för allt högt, ädelt och sant. Hennes fader yrkade ifrigt på att hon nu skulle införas i sällskapslifvet och roa sig duktigt efter skoltidens mödor och arbete, och Britta hade intet däremot. Hon skulle ju därigenom få lära känna så många stora och ädla personer och få sin själ utbildad genom bildadt och fint umgänge. Och så skulle hon naturligtvis möta lyckan just på denna väg. Med dessa illusioner gjorde Britta sitt inträde i stora världen, och för en tid lyckades hon bevara den i sin själ. Det glänsande skimmer, som ligger utbreddt öfver sällskapslifvets yta, bländade och bedrog henne till en början. Men så kommo missräkningar, den ena efter den andra, illusionerna förbleknade, hon fann, att intet var såsom hon föreställt sig det, och lifsledans hemska spöke grep med sina klor tag i hennes själ. Hon föraktade sällskapsvärlden, i hvilken hon uppträdde blott för skenets skull, och hon föraktade lifvet, som ej hållit hvad det lofvat.

“Vet du om, att Ellen Wetterholm har en kusin, som är läserska, på besök hos sig?” frågade Ada plötsligt.

“Nej, det har jag ej hört”, sade Britta likgiltigt.

“Det måtte ska bli trefligt. Vi få väl hvarken dansa eller göra något annat roligt heller, för då tar hon förstas på sig en fastlig domare-min. Jag begriper inte, hur folk vill bli läsare, så dystert och tråkigt som det måste vara.”

“Hvem vet, kanske är ändå, när allt kommer omkring, det folket lyckligare än vi”, sade Britta tankfullt.

“Så du pratar!” — utropade Ada ofåligt. “Lyckliga! då de hvarken få dansa, gå på teatern eller något sådant. Hvad är det för lif?”

Nu körde släden in på stadens gator och stannade snart framför en vacker liten byggnad i villa-stil, hvars alla fönster strålade af ljus. En jungfru hjälpte de båda flickorna ur släden och förde dem in i en rymlig tambur, där de påsade af sig, hvarefter de gingo in i den praktfullt upplysta salongen, där de på det hjärtligaste välkomnades af den unga värdinnan, som i dag fyllde 20 år. De öfriga gästerna, hvilka utslutande bestodo af unga flickor, vänner och bekanta till Britta och Ada, voro redan samlade, och man tågade därför genast ut i matsalen för att dricka kaffe.

I matsalen befann sig förutom Ellas föräldrar en ung flicka med ett fint och behagligt utscende, hvilken Ella presenterade som sin kusin Agnes Lind. Ada kastade nyfikna blickar på henne emellanåt, men Britta betraktade henne allvarligt och forskande, liksom ville hon läsa i hennes inre.

“Hvad hon ser glad och lycklig ut”, tänkte hon för sig själf. “Hur hennes ögon stråla, och ett sådant älskligt leende hon har! Men på samma gång är det något allvarligt hos henne, något, jag vet ej hvad, som jag aldrig har sett hos någon förr.”

Efter kaffet kommo fungorna i gång, och det blef ett prat, och stim, sådant som det endast kan bli, då en hop unga flickor äro tillsammans.

Agnes Lind var lika glad som de andra, men det märktes dock, att hennes glädje ej var af samma ytliga, uppslöpna slag, utan stilla, helig, kommande inifrån hjärtat. Efter en stund föreslog en af flickorna, att hvar och en, som hade röst, skulle sjunga en bit. Dett förslag vann enhälligt bifall, och så började “konserten”, såsom Ella W. på skämt kallade det. Slutligen kom turen till Agnes Lind, som enligt Ellas utsago sjöng “förtjusande”. Denna rodade först häftigt och bad att få slippa, men då alla entusiastiskt uppmunade henne att sjunga en “om än aldrig så liten bit”, gick hon fram till pianot, slog några mjuka ackord och började så med varm, innerlig röst, litet darrande i början, men sedan allt stadigare, att sjunga:

Världens fröjd är kall och arm,
lämnar själen mörk och tom;
Herrens fröjd är ljuf och varm,
själens största rikedom.

Världens fröjd är bullersam,
full af flärd och rop och larm;
trons är stilla som ett lamm,
lyckligt på sin herdes arm.

Världens fröjd gör själen men,
gör den främmande för Gud;
hjärtats fröjd i Gud är ren,
gifver lust till Herrens bud.

Världens fröjd tar hastigt slut,
bytes snart i afgrundskval;
fröjd i Herren håller ut
evigt i Guds fröjdesal.

Det var alldeles tvist bland den nyss muntra skaran, då Agnes Lind slutat sin sång. En viss förstämning hade smugit sig öfver det glada sällskapet, och endast ett par af flickorna, Britta och Ella, tackade för sången. Agnes Lind var mycket blek, då hon gick tillbaka till sin plats, men hennes ögon strålade af den frid, som "världen icke kan gifva". Hon hade kämpat mot frestelsen att blygas för Herren Kristus och vunnit seger. Britta W. var mycket allvarlig under den återstående delen af aftonen. Här var således svaret på den fråga, som så länge legat gömd i djupet af hennes själ, frågan: "Hur skall jag blifva lycklig?" Fröjd i Herren! Men hur skulle hon vinna denna hjärtats fröjd och frid? Hon beslöt att fråga Agnes Lind och passade på vid ett tillfälle, då de voro ensamma i rummet. Svaret lydde sålunda: "Tro på Herren Jesus Kristus, så varder du frälst!"

"Men hur skall jag kunna tro på honom? Han är så främmande för mig."

"Fall ned på edra knän i afton, innan ni går till hvila, och bed så: Jesus Kristus, lär mig känna dig och tro på dig! Jag vill tro, hjälp min otro! och ni skall få se, att han skall hjälpa er. Och läs flitigt under bönen till Gud i bibeln!"

Mera blef ej taladt härom denna afton, men Britta Wester följde det råd, hon erhölet, och hon fick liksom så många andra erfara sanningen af dessa Herrens löften: "Förr än de ropa, vill jag svara", och "om I mig af allt hjärta söken, skall jag låta mig finnas af eder."

Sedan dess hörde man aldrig Britta W. säga, att lifvet ej var värdt att lifva. HELLEVI.

Blifver en hvar salig på sin tro?

En 60-årig gammal man kom att bo tillsammans med en troende arbetare. På aftonen efter arbetet talade de ofta tillsammans och icke sällan äfven om religionen. Den gamle sade, att han hade sin egen tro om den saken och menade, att en hvar blef salig på sin tro. Han ville väl icke förneka, att en Gud fanns till, som hade skapat världen och uppehöll den, men att han tog sig så mycket af människorna, att han skulle sända sin Son ned på jorden för att lida och dö för deras synders skull, det fick ingen honom att tro; och då Gud var allsmäktig och kunde göra allt, hvad han ville, kunde han väl på annat sätt frälsa människorna.

"Nej", förklarade arbetaren, "de första människorna hade ju öfverträtt Guds bud, och straffet därför var döden, den eviga döden, förtappelsen, att utkastas från Guds ansikte, och då Gud icke som vi människor kunde taga sitt ord tillbaka, så sände han i sin oändliga barmhärtighet Jesus att taga straffet på sig och lida döden för att frigöra oss, på det att hvar och en, som tror på honom, skall blifva salig och ärfva det eviga lifvet, men hvar och en, som icke tror, skall förtappas, ty i ingen annan är frälsning än i Jesus Kristus, Guds älsklige Son."

Den gamle svarade, att han alls icke trodde på något lif efter döden och att allt därmed var slut och fortsatte:

"Jag har nu min egen tro om den saken och en hvar blir nog salig på sin tro." Och därvid blef det en lång tid. Men så blef arbetaren dödssjuk och den gamle mannen

satt ofta vid hans sjukbädd. Arbetarens hopp och förtröstan till Jesus som sin Frälsare och vissheten om hans synders förlåtelse och ett evigt lif efter döden var en kraftig predikan för den gamle, och det lugn, hvarmed den sjuke gick döden till mötes och talade med sin hustru om återseendet på andra sidan, och hans fasta tro, att Gud ville vara änkans och de fyra barnens försörjare, gjorde ett så djupt intryck på den gamle, otrogne mannen, att han mången natt låg vaken och tänkte på hvad han hade hört och sett vid denna dödsbädd, och öfvergaf sin otro.

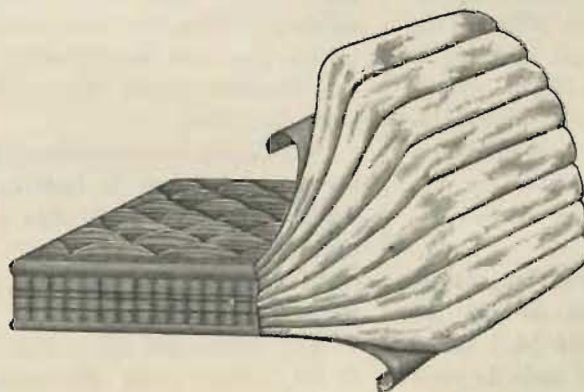
De tre år, han sedan framlefd, ägnade han åt en sann gudsfruktan och talade nu mycket om sin Frälsare och om allt hvad Jesus hade gjort för honom.

Kristeligt Folkeblad.

Det har förvånat mången af vårt svenska folk här i staden, att ingen svensk eller svensk-amerikansk läkare för länge sedan slagit sig ned i Tacoma, där så många landsmän äro bosatta.

Nu har ändtligen den undran blifvit undanröjd och efterfrågan om en sådan blifvit tillfredsställd, i det att vår högt aktade landsman, den grundligt studerade och i vårt samfund väl kände dr J. R. Brown flyttat till Tacoma i dagarna med sin familj. Vi hälsa dem hjärtligt välkomna, tillönskande dem trefnad och framgång ibland oss.

Vårt folk må skatta sig lyckligt, såsom vår församling gör, öfver en sådan tillökning till vårt samhälle, där han säkerligen kommer, som han redan börjat, göra den lidande mänskligheten i vår stad och omnejd, särskildt vårt folk, mången värdefull tjänst. Ännu en gång, välkommen!

Elastic Felt
Mattress
The Best in
The Market.

GRICE and SON

MÖBELHANDEL och
LIKESÖRJNINGSBYRÅ.

MOSCOW.

ИДАНО.

J. R. BROWN, SVENSK LÄKARE & KIRURG.

Kontor-timmar:
10—12 f. m., 2—4 och 7—8 e. m.

Träffas å sitt kontor i Chamber of Commerce
Building öfver Malstrom Bros. apotek.

Ämnar ni fira julen i Sverige?

Fråga dig själf, om du ej är en af de många, som lofvade gamla mor och far, innan du reste hemifrån, att du skulle säkert komma hem och hälsa på dem om 5 år!

Har du infriat ditt löfte? Eller har du funnit det öfver all förväntan så härligt i detta förlofvade land, att du ej en gång vill taga en 6—8 veckors tid af ditt lif och styra kosan till ditt gamla hem och glädja dina närmaste med din närvaro!

Gör därför nu sällskap med de många hemresande, som köpa sina biljetter hos oss. Kom ned på vårt kontor eller skriv eller telefonera och vi garanterar eder en i hvarje hänseende hyggelig och bekväm resa med stop-over rättigheter på vägen!
Ocean-biljett kostar \$30 och högre.

Afresa från Seattle eller hvilken som helst annan plats på kusten hvarje onsdag och lördag.

Observera!

Är du absolut förhindrad att resa, så kanske du vill glädja mor och far eller en vän eller släkting genom att sända honom eller henne en fribiljett hit till landet?

Tiderna äro goda och arbete saknas icke för den, som vill tjäna penningar, hvarför det icke tager din passagerare särdeles länge att återbetala dig utlägget för biljetten.

Vi skulle då utfärda biljett på den linie som önskas, sända biljetten per registrerad bref och gifva passageraren alla nödiga upplysningar med hänsyn till resan.

Kom ihåg, att vi representera alla möjliga ångbåtslinier, och att vårt kontor står till din tjänst till vägledning med reel och höflig behandling.

A. CHILBERG,

Svensk-norsk vice konsul,

under Scand. American Bank,

1st ave. & Yesler Way,

Long Dist. Telef.: Main 523.
Independent Phone: 523. Seattle, Wash.

The Owl Drug Store.

Lumpkin Bros., ägare.

FÖRSTA KLASSENS APOTEK.

Moscow, Idaho.

“Den som spar, han har.” Spara 10-centaren, och dollarn är Er. Insätt Edra besparingar i SPOKANE & EASTERN TRUST CO:S sparbanksafdelning. Intresse betalas i januari och juli.

SPOKANE & EASTERN TRUST CO.,
Moscow, Idaho.

SÅNGER och SAGOR

EN SAMLING DIKTER AF

JAKOB BONGGREN

Diktsamlingar äro ej sällsynta i bokmarknaden, ehuru väl de svensk-amerikanska skalderna äro jämförelsevis få. Bland dessa få finnas dock sådana, som frambringat diktalster af bestående värde, och deras namn äro kända och ansedda på båda sidor om världshafvet. Inom den svensk-amerikanska skönlitteraturen har Jakob Bonggrens namn länge räknats såsom ett bland de förnämsta. Han diktsamling “Förstlingar”, som för några år sedan utkom, rönt erkännande icke blott från publikens utan äfven från recensenters sida, och i den samling “Sånger och Sagor”, som nu från trycket utgått, häfdar han sitt skalderykte. Här finnes verklig poesi, ej blott till formen utan ock till innehållet.

Innehållsförteckningen har följande underafdelningar: Fösterländska dikter, Högtidsånger, Minnesdikter, Naturbilder, Tankar och Toner, Blandade dikter, Humoresker och Satirer, Efterbildningar, Sagor.

Boken, i prydligt klotband, 384 sidor vanlig oktav, med författarens porträtt efter en ritning af Anders Zorn, kostar \$1.50 eller med guldsmitt \$2.25 och rekvideras hos

LUTHERAN AUGUSTANA BOOK CONCERN,

Filialer: { 213 E. 7th St., ST. PAUL, MINN.   ROCK ISLAND,
377—379 Broadway, Room 1009,   ILLINOIS.
NEW YORK, N. Y.

Dr. Martin Luthers | Reviderad upplaga

Klotband 25 cent, netto.

Lilla Katekes

MED FÖRKLARING

utgifven af Evang. Lutherska Augustana-synoden i Norra Amerika.

Dr. Martin Luther's | Bound in cloth

25 cents, net.

Small Catechism

WITH EXPLANATION.

By Authority of the Ev. Lutheran Augustana Synod in North America.

Dr. Martin Luthers | Reviderad upplaga

MED FÖRKLARING

Lilla Katekes

samt

Dr. Martin Luther's Small Catechism | with Explanation.

utgifna af Augustana-synoden.

Inbundna i ett läderband.....50 cent, netto.

Inbundna i ett flexibelt läderband.....75 cent, netto.

Dr. Martin Luthers | Reviderad upplaga

MED FÖRKLARING

Lilla Katekes

samt

Biblisk Historia för Hemmet och Skolan.

Utgifna af Augustana-synoden.

Inbundna i ett läderband.....50 cent, netto.

Inbundna i ett flexibelt läderband.....75 cent, netto.

Rekvideras hos

LUTH. AUGUSTANA BOOK CONCERN,

Filial: 213 E. 7th Str., St. Paul. — ROCK ISLAND, ILL.

Det bästa är alltid det billigaste,
och det är hvad ni får
hos

Geo. Creighton,

parti- och minuthandlare med
**Tyger, Skor och
Kläder.**

SVENSKA TALAS

MOSCOW, - - IDAHO.

R. HODGINS,

Druggist och Kemist,

Stort förlag af skol- och andra böcker
samt utrustning för kontor och skolor.
Kom in och bese mitt nya lager af
svenska och norska Böcker, Biblar och
Testamenten.

Moscow, Idaho.

DR. W. H. CARITHERS, Physician and Surgeon

—OFFICE—

Third Street, - - Moscow, Idaho

W. A. LAYMAN

har ett rikhaltigt lager af

**Böcker, Skrifmaterialier, Frukt-
ter, Grocerier och Konfekter.**

Alla slags Farmprodukter tagas i ut
byte för handelsvaror.

Handskar för män och gossar i rikt
urval.

L. A. Torsen

Dealer in

Drugs, Patent Medicines, Toilet Articles,
Stationery, School and Office Supplies, etc.,
Paints, Oils, Varnishes and Brushes.

Main Street, Moscow, Idaho.

BADGER STORE

David & Ely, Prop's.

Leading General Merchandise Store in Latah Co.
Call and see us.

Moscow, - - Idaho.

You can get everything cleaned,
"Your character excepted,"
at the

Moscow Steam Laundry

**Motter, Wheeler Co.,
The Leaders,**

MOSCOW, - - IDAHO.

POLSON IMPLEMENT & HARDWARE COMPANY.

WHOLESALE & RETAIL DEALERS IN

Agricultural Implements.

Carriages, Wagons, Hardwood Lumber, and Wagon Makers' Hardware.

LA CONNER AND SEATTLE, WASH.

J. A. BJÖRKLUND

tillhandahåller ett godt urval af

VAGNAR OCH FARMREDSKAP.

Kom och bese dem.

TROY, - - IDAHO.

Olson & Johnson

Möbel- och
Järnvaruhandel.

STORT LAGER. PRISERNA DE BILLIGASTE.

Troy, Idaho.

O. A. JOHNSON

DEALER IN

GENERAL MERCHANDISE

TROY, - - IDAHO.

För erhållande af de BÄSTA och STILIGASTE

Fotografier

—besök—

H. Erichson - - Moscow, Idaho

THE GEM CITY HARDWARE COMP., Ltd.

[Etteträrdare till Lestoe & Sherer.]

Järnvaruhandel,

BLECKSAKER och STOVAR.

Moscow, Idaho.

H. P. EGGAN,

Skandinavisk Fotograf.

Gör mig ett besök.

3:dje gatan. - - Moscow, Idaho.

Nära G. A. R. Hall.

LINDBERG GROCERY CO.

Wholesale
...Grocers...

and importers of

SCANDINAVIAN SPECIALTIES.

Telephone Main 122.

1932 Pacific Ave.

Tacoma, Wash.

SVENSK SKOHANDEL.

Stort lager af alla slags skodon, såsom
SKOR, STÖFLAR, GALOSCHER, m. m.
Gör mig ett besök.

Gust. E. Wersen, La Conner, Wash.

WASHINGTON FARMS.

Om ni önskar att köpa passande FARM-
LÄND, Hus eller Lott i Spokane eller gå in i
någon affär, så kom eller skriv till underteck-
nad. Reddhar behandling garanteras. Har
varit bosatt i staden 12 år tid. Adressera
LEW. N. BENSON, Land Agent.
331 Hyde Block, Dept. D., Spokane, Wash.

G. CHILADE,

SVENSK SKOMAKARE.

Skodon lagas fermt och billigt.

Verkstad å 3:dje gatan, nära Main,
Moscow, Idaho.

Will E. Wallace

JUVELERARE och

....OPTIKUS....

Spicer Block. - - Moscow, Idaho.

HAGAN & CUSHING

tillhandahålla allt som hör till en väl
sorterad

Kötthandel.

Butiker å Tredje och Main gatorna.

Högsta kontanta pris betalas för biff,
fläsk, fårkött och fjäderlä.

GEORGE W. SANDIN,

SKANDINAVISK

GROCERIHANDEL.

Bleck- och "Granite"-varor.

MOSCOW, - - IDAHO.

Frank Expert Watchmaker,
Jeweler and Optician.

Kelly Established 1888

Browne Block - - Moscow, Idaho.

Stewart Bros.

Carriages, Buggies and Saddle Horses.

Livery, Feed and Sale Stables.

Give us a call. — Moscow, Idaho.

Augustana och Augustana
Journal. Pris \$2.00 pr år.

Issued the 15th every month
by Lutheran Augustana Book Concern
Rock Island Ill.